

Kampsport og integration

■ AF MARTIN LYKKEGAARD MOGENSEN · GERLEV IDRÆTSHØJSKOLE · MARTIN@GERLEV.DK · LARS FROST · SKOVTOFTE SOCIALPÆDAGOGISKE SEMINARIUM · LF@SKOVTOFTESEM.DK

Workshop på strøget

I anledning af en landsdækkende indsamling til flygtningehjælp, besluttede Gerlev idrætshøjskole sig til at samle penge ind ved hjælp af idræt på Strøget. Kampsportsholdet lavede opvisninger og workshops. Efter at have vist nogle tekniske færdigheder blev publikum og andre forbigående budt ind på måtten til venskabelig kappestrid. Der blev kæmpet på livet løs, om hvem der kunne holde hvem i et holdegreb sådan at ryggen blev i måtten. Vi var på forhånd bange for at en sådan workshop ville tiltrække nogle "uheldige slå på tæven typer". Men de fordomme blev gjort til skamme, for samtlige, som stoppede op og trådte ind på måtten, gjorde det i den rette ånd. Der blev kæmpet, så sveden sprang, og det var altid med et smil på læben. På vej hjem i bussen undrede vi os dog over en ting. Hvorfor takkede så mange danskere pænt nej tak til denne kappestrid, "det er ikke lige mig", mens nydanskere nærmest stod i kø og utålmodigt spurgte "hvornår må jeg prøve igen?"

Kampsport tiltrækker etnisk unge mere end andre idrætter.

Men hvorfor er det sådan? Og hvordan kan dette anvendes konstruktivt i en pædagogisk sammenhæng i forhold til integration? Det er de to spørgsmål artiklen kredser om. Diskussionen foregår hverken på et akademisk eller videnskabelig plan, men bygger udelukkende på forfatterens mange års erfaringer med kampsport. Artiklen er derfor en samling af tanker og ideer om kampsport og integration.

Simple regler

For etniske unge er det ikke altid lykken, at håndfastheden fra tidligere tiders auto-

ritære skole i dag er blevet mere subtil. Samtidig medfører det ofte et ubehag eller ligefrem en smerte, når unge forsøger at orientere sig i samfundets kompleksitet. Den individuelle valgorientering og evige ansvarliggørelse er ofte svær at se ideen med, hvis man kommer fra en kultur, hvor læreren opfattes som en autoritet - i kraft af, at man anerkender, at han ved mere end en selv. Det kunne der siges meget mere om, men....

Kampsport står i kontrast til resten af uddannelseskulturens flydende regelsæt. I kampsporten er der en autoritet - en mester, som sætter rammen. Det interessante er, at rammen indeholder moralske træk, der kan sammenlignes med bondekulturens motto om at: man høster som man sår. Det er meget simpelt. Er man et dumt svin og behandler andre mennesker som et dumt svin i kampsport hallen, så får man det at vide med det samme - forbliver man et dumt svin, så bliver man nakket. Det er det enkleste menneskelige princip, og i kampsporten bliver man virkelig taget i hånden for at lære dette.

Det er vores opfattelse, at denne enkelhed og gennemsuelighed er tiltrækkende. Vi kender det faktisk også fra os selv. Når vi er mest frustrerede over konen eller kæresten så vender vi tilbage til judoklubben. Der kender vi alle reglerne, vi skal ikke snakke om noget. Det er bare at være der, så kører det derudad. Der er ikke lavet noget om siden sidst, vi var der - og det er ret befriende.

Ritualer, respekt og det fælles tredje

I takt med at ungdomsoprøret lagde samfundets ritualer for had, ramte den gule bølge Danmark. De asiatiske kampsporters stigende popularitet kom samtidig med, at skolens ritualer var under

nedrivning. Der er ingen tvivl om, at ungdomsoprøret har været med til at udvikle dansk skolekultur betydeligt ved at fjerne unødvendige og stivnede autoritære forhold. Men det interessante er, at samtidig med at skolefolk arbejdede på at rive skolens ritualer og autoriteter ned af piedestalen, så søgte ungdommen om aftenen kampsportens ritualiserede rum - og de gør det stadigt i stigende grad - især de etniske unge.

Når en japansk kampsportstræning starter og slutter, hilser man på hinanden. Når man kæmper, hilser man også på makkeren - både før og efter kampen. Dette er en helt formaliseret og ritualiseret form at vise respekt for hinanden på. Det kunne opfattes som form uden indhold, men man finder hurtigt ud af betydningen og vigtigheden af ritualen. Har man en gang prøvet at tabe i kampsport, så ved man hvor vigtigt og dejligt, det er at blive anerkendt efter kampen. Med sin hilsen viser man ærbødighed og respekt for sin makker, som en form for oplevet nødvendighed, fordi selve kampen rent kropsligt er tæt og hård. Stemningsmæssigt er fordelene ved hilsenen, at den skaber en tryk ramme med respekt for hinandens forskelle. Man genkender så at sige sig selv i den anden, på en sådan måde, at man anerkender, at makkeren er en forudsætning for både fælles og egen udvikling.

I de danske kampsportsklubber, hvor man dyrker japansk kampsport, er hilseritualen, det kendte "japansk" buk meget centralt. Vi tænker ikke over det, det er noget, vi bare gør, fordi sådan gør man i Japan. Derfor blev vi begge overraskede og skuffede første gang vi besøgte kampsportens hjemland. I da-

gens Japan er man ved at glemme vigtigheden af hilseritualet, i hvert fald tillægges det ikke samme betydning som tidligere. Hilseritualet er naturligvis i brug ved ceremonielle lejligheder, men i dagligdagen udtyndes ritualer. Den japanske ungdom er mere optaget (og opvokset) med baseball, mens den japanske kampsport opfattes som noget gammeldags og forhistorisk. At japanerne sidder på knæ før træning er i virkeligheden mere udtryk for, at de slapper af sådan, men det kan vi som stivbenede og fodboldspillende folk have svært ved at forstå. Derfor er hilseritualerne på paradoksalt vis i de danske kampsportsklubber mere "japanske" end de er det i de japanske kampsportsklubber.

Gradueringen i kampsport er endnu et japansk ritual. Dette markerer som mange andre ritualer en overgang. Er man ny i kampsporten, er der mulighed for at blive gradueret ca. hver halve år, hvilket markerer at man går fra en sværhedsgrad til en højere. At få en ny farve på sit bælte er det konkrete og synlige symbol på, at man har forbedret sig. På den måde bliver man noget – og uanset etnisk baggrund giver det både identitet og stolthed, hvilket igen giver mod på tilværelsen. Ritualerne er guld værd i integrationsøjemed, fordi de binder os sammen om noget, vi kender – og noget vi bare gør sammen. Og så er ritualerne hverken danske eller tyrkiske, somaliske, irakiske... Men noget mere eksotisk og anderledes – noget fælles tredje for eksempel... "Japanske".

Ære og vold....

Bushido, samuariernes æreskodeks, blev dannet gennem praksis og ikke gennem moralske forskrifter eller bøger. Derfor er det tankevækkende, at mange unge i dag har et romantisk forhold til den japanske kampsports æreskodeks - og at dette i høj grad er skabt gennem forherligelse af den amerikanske filmindustri. Mange etniske unge er især optaget af kampsportens dyrkelse af ære, mod og tapperhed, fordi det ligger tættere på deres oprindelige kultur end den danske kulturs "blødsødne" pædagogiske værdier. En randbemærkning kunne i denne sammenhæng være, at samuraierne i virkeligheden ønskede at bevare det hierarkiske feudalsamfund og forhindre moderniseringen af Japan – og at dette mislykkedes totalt for dem. Ordet samurai betyder

'den, som tjener', og samuraierne var hverken frie eller medfølede, de tjente deres fyrste og var frygtet af resten af befolkningen. I dagens Danmark kæmper de etniske unge, som ikke kan (eller vil) indordne sig under samfundets grundlæggende spilleregler, ligeledes en på forhånd tabt kamp samtidig med, at de er frygtede af resten af befolkningen. Kan man ikke forstå de spilleregler, som er i samfundet, bliver man nemt utilsigtet (eller tilsigtet) provokerende. Desuden er det også sådan, at når man er provokerende, så bliver man også nemt selv provokeret, fordi man ikke forstår, hvad der foregår omkring en. Den uheldige og nærliggende løsning er så at banke alle dem, som provokerer en. Desværre er det blevet devisen for mange unge voldsudøvere - uanset etnisk herkomst. Kan man ikke sikkert aflæse de kulturelle koder og gøre sig forståelig, så må man forsvare sig...

Problematikken er en ond spiral, hvis centrum grundlæggende drejer sig om, at man ikke har opdaget, at det er én selv som provokerer og skaber problemer – og det igen hænger sammen med ens attitude. Der er heller ingen tvivl hos undertegnede om, at enkelte kampsportsklubber, forherliger massemediernes voldsdyrkelse. Især de nye amerikaniserede fortolkninger af japanske kampsport som f.eks. ultimate fighting, spiller netop på de unges fascination af at kunne begå sig godt i gadeslagsmål. Derfor er det ikke uforståeligt, at kritikere af kampsport vil hævde, at det er udtryk for et civilisations-tab at tillade kampsportsteknikker i et oplyst og demokratisk samfund. De vil måske endda hævde, at kampsport burde forbydes, fordi det er umoralsk at give unge mulighed for at forbedre deres færdigheder i at slå. Men at forbyde forskellige kampsportsgrene vil blot få dem til at gå under jorden. David Fin-

chers aktionsprægede, men samtidig filosofiske film "Fight Club" omhandler fornuftige mænds dannelse af et underjordisk broderskab, hvor de i ly af nattens mørke dyrker slagsmål i en sådan grad at blodet sprøjter om kap med de løse tænder. Kampen bliver deres sandhed, mens en totalitær vej mod vold og selvdestruktion aftegner sig.

.....eller pædagogik?

Virkeligheden for mange etniske unge er, at træning i kampsport er ensbetydende med, at usikkerheden ved at færdes i nabolaget forsvinder. Uanset om man opfatter det som noget positivt eller ej, så er de etniske unge særligt motiverede for at lære at forsvare sig selv (- og for kampsport). Kampsporten kan derfor blive et pædagogisk og integrationsfremmende værktøj, hvis motivationen anvendes konstruktivt sådan, at den hjælper med til at starte en god spiral

for den enkelte unge. Kampsporten kan etablere en tryk og beskyttende socialitet, hvori unge kan få ro og selvtillid til at afvise vold som problemløser, når de provokeres. Dels, fordi de unge får indsigt i, hvor skrøbelig og sårbar menneskekroppen er, men også fordi kampsporten kan skabe et rum, hvor lysten til at slå, samt det at prøve sine egne kræfter af kan tøjles og kultiveres. Det kan lade sig gøre, fordi det at kæmpe med hinanden også er en måde at skabe kultur på. Et billede på det er, at de unge får snakket sammen om, hvilke normer og regler som skal gælde, når de kæmper med hinanden. Man kan eksempelvis stille det meget håndgribelige spørgsmål – "skal det være tilladt at sparke hinanden i skridtet, når vi kæmper?". Svaret er "Nej" eftersom ingen synes det er sjovt at blive sparket der. Netop fordi reglerne og normer tages op til diskussion og besluttes - og at man kan mærke beslutningerne på egen krop, så bliver kampen et forpligtende fællesskab. Dette giver de unge en forståelse af nødvendigheden af normer og regler, når man agerer sammen i et fællesskab som for håbentligt kan perspektiveres til kulturen uden for kampsportstræningen.

Tæt på kroppen

Selve kampen er et intenst møde med et univers, hvori det mest essentielle overføres og udfoldes uden sprog og bevidsthed. Det at kæmpe med hinanden kræver derfor ingen danskundskaber, men til gengæld megen nærvær og åbenhed. Man går hårdt til hinanden, men bagefter bliver alt godt igen. Kampsport, og idræt generelt, bygger

på tilgivelse – gør du noget forkert, må du give en undskyldning - så er du med igen. Kampsport er speciel i denne sammenhæng, fordi kropsligheden fordrer, at man tør komme meget tæt på hinanden. Men netop de unge med anden etnisk daggrund end dansk har en naturlig og god måde at håndtere denne tætte kropslighed på. Især drengene er vant til en robust kropslighed, de har afklapset hinanden talrige gange, kæmpet både for sjov og alvor om deres plads i muskelhierarkiet. Man skal ikke tro, at det nødvendigvis er dårligt, det lærer man også noget af.

Det står i kontrast til, at vi danskere generelt let bliver pinlige og nervøse for, at vi ikke har en tilstrækkelig civiliseret brug af vores krop.

Skammen ved kroppen er enorm i vores kultur, derfor kan vi bruge kampsporten og de etniske unges erfaringer som springbræt til at omdanne kropsskammen til en kropsglæde. I kampsporten handler det om aflæse hinandens kroppe. Tætheden og berøringerne gør, at de unge mærker, at deres modstander også er kroppen - og derfor har tingsliggørelsen af modstanderens krop svære vilkår i kampsport. Selvom der bliver taget hårdt fat, så indeholder den kropslige tæthed en intimitet, hvor man møder hinanden på en anden måde, end man er vant til. Det er en ny måde for de unge med dansk baggrund at mærke og fornemme de unge med anden etnisk baggrund end dansk - og omvendt. Dette er et fremskridt i forhold til, at unge til dagligt i overvejende grad måler hinanden ved hjælp af fjernsanser, det vil sige synssansen og høresansen.

Kampsport bliver derfor et alternativ til de sanseindtryk og den holdningsdannelse, unge skaber ud fra deres massive brug af tv, internet og mobiltelefoner. Hvis ikke nærsanserne er med i vores forhold til andre mennesker, er der risiko for, at der sker emotionel-affortryllelse sådan vi mister vores gensidige indfølelse med hinanden.

Det handler derfor om i kampsport at legitimere kroppen og nærsansernes brug og derved nedbryde distancen til egen og andres kroppe, - sådan at berøringer og lugten af sved kan være med til at integrere.

Litteratur:

- Bonde, H. Maskulinitet og kampkunst - en udfordring til skolen, I: Uddannelse. - Årg. 28, nr. 8 (1995).
- Bonde, H. Moralske skygger i Japans historie, kronik i Politiken d. 7. marts 2004.
- Fincher, D. Fight Club, Art Linson Productions, 2000 (Film).
- Nielsen, Niels Kayser: Civilisationsteori - Norbert Elias I: Krop og Kulturanalyse, Odense Universitetsforlag, 1997.
- Oates, J.C. Om Boksning, Centrum 1988.
- Wacquant, L. Body & Soul - notebooks of an apprentice boxer, Oxford, 2004.

www. badedyr.dk

SVØMMESPECIALISTEN®